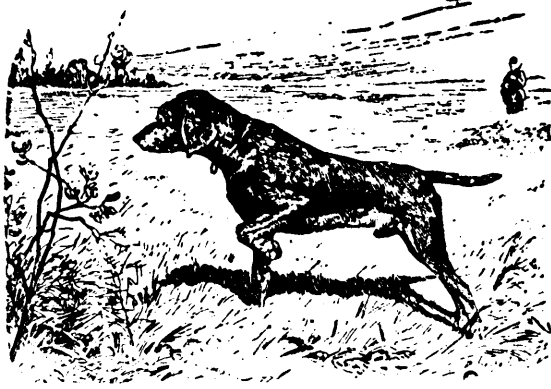

EESTI METS

Nr. 11. Nowember 1922. a.

A/S.
«SILVA»

Peakontor, ladud ja kauplus
TALLINN,

Merepuiestee 17.

Telefonid kontoris 9-29, 13-80,
kaupluses 18-09.

Tartu jaoskond: Riia tän. 2, telef. 2-41.

Lubjawabrik Tamsalus, telef. Tapa 24.

Ommedo lauawabrik, Mustwee 18.

A.-S. „Forest“ Narwaš (end. D. Zinowjew) telef. 97.

Telegrammide aadress:

TALLINN - SILVA.

TALLINN - FOREST.

Lähenewad pikad õhtutunnid, kus tarwidus
:: :: ärkab ajawiite ja lõbu järgi. :: ::
Juba warakult mõtelge selle peale!

Tutwunege ajakirja

„Romaan“

proowinumbriga, mis

hinnata kätte saadetakse.

Ajakirja „ROMAAN“ talitus asub Tallinnas,
Niguliste tän. 16. Kõnetraat 12-53

**Kirjastus „ARENG“
Tallinn.**

O. E. HERODES ja P. M. PRICK

Ehitusmaterjaalide ja kütteainete ladu TALLINNAS,
:: Wiljandi tän. 9, kõnetraat 863. ::

Ostab igal ajal:

Metsa ja igasugust metsa- ja ehitusmaterjaali.

Müüb ladust:

Palka, talasid, okas- ja lehtpuu laudu, telliskiwa, tulekindlaid
kiwa (Schamott), lupja, tsementi, tsement kaewu- ja weetorusid,
:: :: põletispuid ja igasugust ehitusmaterjaali. :: ::

Oma saeweski ja hõoweldamise wabrik.

Igasuguseid palka wõetakse wastu laudadeks ja plankideks
lõikamiseks, kaantimiseks ja hõoweldamiseks. — Karniiside ja
pildiraami liistude walmistamine. Kõik tööd tehakse korra-
likult, ruttu ja ajakohaste hindadega.

Hindmõistatuse nr. 1 seletus.

Waikus.

Õigeid seletusi saatsid:

Tallin'nast: L. Wolt. Karuselt: M. Trautmann.
Haapsalust: Joh. Warbit, Jakob Feldmann. Sellist:
Johannes Kullikof. Rawalt: H. Kool. Rookülast:
A. Kartau. Adawerest: Th. Kessler. Kaa'werest:
Ed. Pere. Rõngust: Olga Laos.

Nende wahel toimepandud loosimisel wõitsid:

L. WOLT — Tallinnas, Romanowi tän. 10.

JAKOB FELDMANN — Haapsalus.

A. KARTAU — Rookülas.

Kutseühisuse liikmetele hinnaalandus.

Jõudis Belgiast kohale uus saadetus kaheraudseid

jahipüssa.

Peale selle soowitan odawate hindadega Saksamaa wabri-
kutest kahe- ja kolmeraudseid jahipüssa, automaat-pistolid,
pistoll- ja rewolwripadrund, püssipadrund, papp- ja wask-
kestad, wilt tropid, tongid, inglise karastatud haawlid, jahi-
--- pasunad, püssikotid, püssirihmad, püssiõli j.n.e. ---

Püssikauplus Alex. Passup.

Tallinnas, Pikkjalg nr. 6.

EESTI METS

Metsa- ja jahiasjanduse kuukiri.

Tellimise hind:

1 aasta peale 300 marka, 1/2 aasta peale 150 marka, üksik number 25 mrk. Väljamaale aastas 400 mrk. Toimetuse ja talituse: Metsade Peavalitsuse juures, Tallinnas.

Kuulutuste hind:

1 lehek. 1500 marka, 1/2 lehek. 800 marka, 1/4 lehek. 450 mrk. Tekstis ja kaantel 100% kallim. Aadr. liht ja rahasaadetustele: Kuukiri „Eesti Mets“ Tallinnas.

Nr. 11.

November 1922.

2. aastakäik.

RAAMATUKOOL

Metsaasjandus.

Endise metsamajanduse väljakaswanud taimeaiad ja puukoolid.

Igas suuremas metsamõisas on harilikult mõisa lähedal, endisest metsamajandusest alalised taimeaiad ja puukoolid järele jäänud, milles, hakates umbes 1915 a. kunni käesolewa 1922 aastani, s.o. 7 aasta jooksul, igasugune rawitsemine, taime ümberkoolitamine ehk väljaistutamine kultuuri pinnale puudus. Igasse metskonda on mitme mõisa metsad koondatud, millede taimeaedade suuruse ja arwu kohta puuduvad täiemad teated. Wõtame ettevaatlikult igasse metskonda ainult 1 taimeaia ja ainult 1 tiinu suuruse (kuna neid aga rohkem on), siis

saame kõige vähemalt 100 tiinu kultuuritaimega kaetud maaala. Sisemine seisukord on siin niivõrd halb ja halatsemise wääriline, et nõuab otsekohest ja rutulist appitulemist metsaperemeeste poolt. Taimeaia peenarte peal seisawad kultuuri puud äärmises tihnikus kunni 8 aastani väljakaswanutena, kuna puukooli ridades nende wanadus juba 10—12 aastani ulatab.

Kolme aasta jooksul — 1920, 1921 ja 1922 — olen ma Wiru-, Harju-, Tartu-, Järwa-, Walga-, Wõru- ja Läänemaa taimeaedades järgmisi puuseltse leidnud:

Pinus — silvestris, montana, Banksiana, Cembra, strobis.

Picea — excelsa, excelsa var. obovata, Engelmanni, pungens f. glauca.

Ables — pectinata, sibirica; Pseudotsuga Douglasii.

Larix — europae, sibirica.

Quercus — pedunculata, sessiliflora, rubra.

Acer — platanoides, Pseudoplatanus, tataricum; Aesculus hippocastanum.

Fraxinus — excelsior, americana.

Ulmus — effusa, montana, campestris.

Fagus silvatica; Carpinus betulus j.n.e.

Pöesastest — Crataegus, spirea j.n.e. Kohati tulewad ka aia puuwilja sordid ette. Iseäranis rikkad puuseltside poolest on Sommerpalu ja Sangaste mõisate aiad, kus leidub isegi Phellodendron amurense (Amuri korkpuu) ja palju korkwitsa pajude selts. Kõik aedade teed, peenrad ja kwartalid on lopsaka rohuga kinni kaswanud ja ümbritsewad aiad on enamasti mahakukkunud, nii et sagedasti siia ka kariloomad sissepeesewad ja oma häwitustööd teewad. Siin ei aita juba enam mingisugune rawitsemine ja kõike seda wäljakaswanud ilu tuleb ajawiimata ja nii ruttu kui wähe võimalik lõpulisult likwideerida.

Metsaülemad on suuremate ja tähtsamate töödega koormatud ja on senini ainult kohati üksikuid liikwideerimise katseid teatud. Mõned on katsunud puukoolist suuremaid puid (Abies, Quercus, Fraxinus) 30-35 mk. tükk soowijatele taluperemeestele müüa. Teised on taimeaia peenartest lubanud vähemaid puid põikridade kaupa wälja kaewada, aga tingimisega, et komposteeritud muld saaks peenartele tagasi antud.

Minu arwates tuleks siin küll kõik rahalised ja majanduslised kitsendused kõrwale jätta ja kõike seda kultuurmaterjaali tasuta nendele kodanikkudele anda, kelle seisukord praegu kõige raskem ja abitum on, see on meie uutele, noortele asunikudele.

Siin ja seal hakkawad need asunikud praegu kesk paljast asumaa krunti omi lihtsaid wäikseid hooneid ehitama, millede ümbruses igasugune ilu puudub. Nagu teada on see ju iga inimese iseloom, et ta oma elukohta püüab kõikide tema jõus olewate abinõudega ilustada. Kui see jõud aga niivõrd wäike on, et ta seda teha ei suuda kõige tema hea tahtmise peale waatamata, siis peame temale appi tulema. Siin peame puhtriikliselt asja peale waatama, aga mitte kitsarinnalise metsaperemehe seisukohalt. On ju meie demokraatlise Wabariigile ka-

sulik, kui tema noored pioneerid hakkaks oma uut asupaika armastama ja kalliks pidama. Inimene aga armastab ainult seda, mis peale kasutoomist ka tema waimu il-tundele wastab.

Sarnase likwideerimise korra kuritarwitu-sest kaitmiseks on metsaülemate kantselei-des asunikku nimekirjad olemas, mille jä-rele puude tagawara arwesse wõttes igale ühele oleks võimalik wastaw arw kätte anda. Puude wäljakaewamine, ülewiimine ja uude kohta istutamine nõuab wilumust ja selle kohta on aga asunikku dele ka tarwis mõnda näpunäidet anda, sest et siin on tegemist suures tiheduses üleskaswanud kultuurma-terjaaliga. Kõike seda operatsiooni peaks hilisel sügisel ehk weel parem warajasel kewadel, nii pea kui maapind külma lume hõlmast wabaneb, ette wõtma.

Lehtpuudega on asi koguni lihtne, kas meie neid nüüd taimeaia peenardelt ehk puu-kooli ridadest wälja kaewame: terawa noaga lühendame mullast paljastatud puujuured 7—15 tolli pikkusteks ja samuti wastawalt wähenname puukrooni kõrwaloksi ja latwa wähe tagasilõigates; wedela sawipudru-ga üle määritud juured paigutame wankri ette otsa allalaotud sambla kihi peale ja katame neid ka pealt sambla korruga, ladwad kõik taha poole. Uue koha peale jõudes istu-tame omi puukesi aedniku moodi juba enne walmis kaewatud aukudesse, mille äärde on tugewad teibad sissetaotud. Selle juures tähele panna, et puutüwe kael ei juhtu sü-gawamale ehk õhemale maapinnast, kui ta taimeaias oli ja wiimaks seome puukese pehme niinega teiwa külge kinni.

Raskem juba on ülekaswanute okas-puude ümderistutamine, sest nad on wäga õrnad kroonide wigastamise poolest ja ei kannata sugugi suuremat juurte lühendamist ja mullast puhastamist. Siin on jälle wähe Picea ja Abies'i grupe ja Pinus'te wahel. Esimestel, nagu teada, puudub sammajuur ja neid ei tule sügawamalt kui 1/2 arsh. wälja kaewada. Tiheda koosseisu tõttu tu-leb aga peenarte põikridu 3—4 jakku ja gada ja taimi kimpude kaupa, aga mitte üksikute puude kaupa, siit kõige mullaga wälja wõtta ja uute kohta istutada. Lõppude lõpuks on siis juba maha istutatud kimbust kõik nõrgemate puude tüwed tarwis ärälõi-gata ja ainult üks kõige tugewam wõitja kaswama jätta.

Materjaali raiskamise ärahoidmiseks võib katset teha istutamise kohal neid kimpe üksikutesse puudesse lahutada ja üksikult istutada, aga nende juured on üksteisega niivõrd läbi põimitud, et see wist küll ei õnnesta ilma taime juure lõhkumiseta ja hukamiseta

Kõige keerulisem on mändade ümberistutamine. Siin tuleb iga peenra rea ees kunni 1 arsh. sügawune kraaw kaewata, sinna terwe taime rida ühekorraga peenrast ülekaaluda ja siis iga rea osasi nii nagu nad wäljakaewamise juures on pudenend, siit kraawist wälja wõtta ja ühes mullaga wan kri panna. On sammasjuur pikem kui 1 arsh., tuleb teda läbilõigata selle juures riskeerides. et puu ära kuiwab. Istutamise juures tuleb tähele panna. et auk nii sügaw oleks et sammasjuur püstloodis sisse mahub, aga mitte kõwerasse jäädes. Iseenesest on mõista, et kõik seda waewa ainult Pinus cembra ja P. strobus juures ettewõtta maksab, aga mitte hariliku mändaga. Lehise ümberistutamise juures olgu sedasama tähele panna, mis mändade juureski.

Metsakorralduse inspektor E. Schabak.

Metsa piirid.

Metsakorralduse tööde juures on kõige suuremaks takistuseks piiride küsimus. „Eesti Metsas“ on sellest mõõdamises tähendanud h-ra Schabak, kuid see küsimus peaks tõsisemalt arutuse alla wõetama.

Takseersalga ametnikkudel on käsk antud piirisid wõtta tõelise maawalitsemise järele. Et palju piirisid ilma märkideta on jäänud ja igawesti kinni kaswanud, siis on võimalik neid wõtta ainult metsawahi äranäitamise järele. Kohati aga ei tea metsawahid neid umbkaudugi näidata. Muidugi need piirid suuri wigasid takseertööde peale ei awalda, agasiin tõuseb jälle teine asi päewawalgele. Töötaides minewal aastal Purdi, Koorküla ja Põltsamaa metsades, sel suwel Mõniste ja Antsla metsades, siin ja seal näitawad metsawahid, et talumehed on ülepiiri raiunud, kohati aga õige palju ja suuri puid. Küsimuse peale wastawad metsawahid, et nemad on metsaülematele teatanud juba mitu aastat, aga metsaülemad ütlenud, et see on maamõõt-

jate asi, kui nad ükskord tulewad. Et maamõõtjatel andmed puuduwad, peale metsawahtidelt saadute, siis peawad nemad läbi minema metsawahi näitamise järele, nii et jälgegi järele ei jää, muidu võib iga sammu pääl hiigla tülid talumeestega tekkida. See annab aga talumeestele ikka rohkem julgust, nii et paljudes kohtades mehed weel raiuwad ja wiimaks oma uusi piirisid kindlustama hakkwad, uusi kupitsaid üles lüües seal, kus neid kümned aastad keegi ei ole näinud. Olen küsinud mõnelt, wastus on alati üks: „Mu kaart näitas nii.“ Metsaülemad ka ei oska midagi siin ette wõtta, ütlewad, et neil puudub õigus ja aeg seda teha.

Ka seal, kus piirimärgid on olemas, on piirid ikka nii kinni kaswanud, et jälgegi tunda ei ole. Metsakorraldustööde juures ka neid lahti ajada ei saa, seks puudub raha, sest iga taksaator võib tööliste peale kuus kulutada ainult 7000 marka, millest jätkub waewalt ketiwedajatele. Metsakorralduse inspektori nõudmiste pääle on eeskirjad küll iga aasta metsaülematele saadetud, et piirid lahti tehtaks, kuid igal pool hakkab siis kirjawahetus maakonna metsaülema ja peawalitsuse wahel keerdsõlme üle, mis arwel seda teha. See kestab nii kaua, kunni metsakorralduse tööd tehtud. Sel ajal aga, kui metsamehed hädaliste asjade juures mõne tuhande marga pärast kirjawahetust peawad ja pead murravad, pilluwad teised asutused sealsamas metsas miljonid margad riigi raha mädanud puude ühest hunikust teise tõstmise pääle, nagu „Küttekomitee.“ Mõniste metsas seisawad puud juba 4 aastat, mida küttekom. ästas mitu korda laseb ümber laduda, kas ametnikkude wahetuse puhul üleandmiseks ehk rewideerimise mõttes, et mõõt aga wälja annaks.

Maakorralduses wõetakse juba asunikkude kruntisid teist korda üles koordinaatide abil, kuna metsa ja omanikkude piiride wahel hiigla segadus walitseb. Oleks see olnud nõnda üksikute juhustumisel, siis ei tarwitseks seda nii tõsiselt wõtta, aga et ta alaline nähtus üle riigi on, siis peaks selle küsimuse lahendamise päewakorrale kerkima. Seda tööd jätkub 10 maamõõtjale wähemalt 10 aastaks.

K. Puhwel.

Metsakultuuri tööst Wõrumaal.

Et metsauuendamise tööd metsameeste suuremate päewamurede hulka kuuluvad, siis ei oleks mitte ülearune kui wahete peal „Eesti Mets“ selle kohta sõna võttab ja tööde arenemise üle teateid toob. Algus on õieti juba tehtud, käesolewa aasta juuli kuu numbris (Teated Kambjast. Or.), mis ka mulle julgust annab Wõru- ja Petseri maadel käesolewa aasta hooajal tehtud kultuuritööde üle lühikest ülewaadet pakkuda.

Uusi kultsids on tehtud:	Mand tiinu	Kruusk tiinu	Männi seemn. tarvilatud naela	Kruuse seemn. tarvilatud naela	Kulud markades	
					Seemne muretsemine	Külwi tööd
1) Wõru metskonnas	101	16	367	106	78,801	94,280
2) Orawa	105		368		35,635	107,365
3) Sommerpalu	60	8	305	32	74,280	63,396
4) Antisa	57		150		20,753	90,203
5) Werlora	54		254		84,276	52,005
6) Erastwete	3		273		79,600	71,960
7) Roosa	38	5 1/2	231	2 1/2	39,630	48,394
8) Petseri	35 1/2		245		56,350	21,285
9) Wastseliina	32	5 1/2	127	31	32,167	45,233
10) Pajula	13		78	16 1/2	33,903	2,367
Wannu kultsids parand. kõrgis metskonnades kokku:	67	1/2	7 1/2	8 1/2		
Kokku:	615 1/2	35 1/2	2,472 1/2	212 1/2	525,595	596,490

Keskmiised arwud oleksid: iga metskonna kohta tuleks kultiveeritud metsapinda — 65 tiinu, tiinu peale külwatud umbes neli naela seemneid, seemnete hind — 230 m. nael, ühe tiinu kultiveerimine maksab 1723 mrk.

Istutamise teel on kultiveeritud ainult kahes metskonnas kokku 3 tiinu

Kõik metsakultuuri tööd on rahuloldawalt õnnestanud.

Peale omas maakonnas tarwitatud seemnete on wälja teistesse maakondadesse saadetud 46 puuda 29 naela männi seemneid. Suurem jagu siin tarwitatud, kui ka wälja saadetud seemnetest, on korjatud Petserimaal, kus selleks soodsamad tingimised on: leidub rohkem wabat tööjõudu korjamiseks ja teiseks on seal palju madalaid karjamaa metsi mis hõlbustawad käbide kättesaamist. Peale selle kannawad harwemalt kaswawad laiakroonilised puud rohkem käbisid kui puud hariliku täiusega metsades.

On häält kuuldwale tulnud, et halwasti arenenud puiestikkudest, nagu seda Petserimaal metsad on, saadud seemned mitte paremaid järeltulijaid ei anna kui puiestikkud olid, millest seeme sai wõetud, olgugi et kaswamise tingimised külwi platsil palju soodsamad on. Kindlat seisukohta selles suhtes wõtta ei saa, kuid arwan siiski, waheste kogemuste peale toetades, et see mitte nii ei tohiks olla. Seemned, wahel arenenud puudest, peaksid andma paremates kaswu tingimistes täiesti wäljaarenenud puud.

Oleks soowitaw et selle küsimuse lahendamiseks sõna wõetaks.

A. Kung.

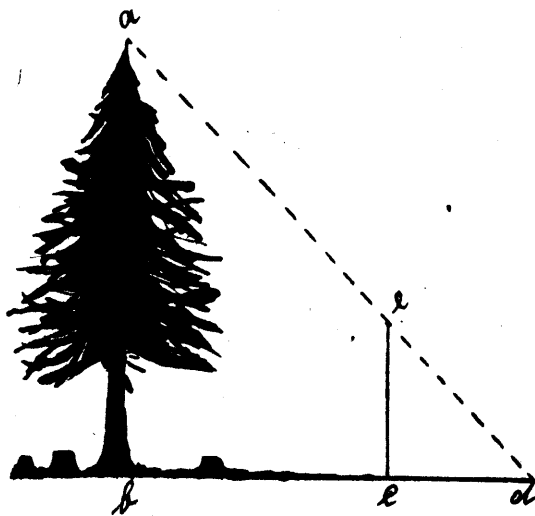
Puu kõrguse mõõtmine.

Puude kantmasse wäljaarwamiseks, tabeli järele, on tarwis teada puu pikkust ehk kõrgust. Segametsades tuleb ette, et iga puu-selts isesuguse kõrguse järku tuleb arwata. Silma järele kõrguse järgu äramääramine ei ole mitte täpisealne ja wõib metsatikk walesti hinnatud saada. Wahest tuleb teatud pikkuses tarbepuid maha raiuda, et nüüd mitte ülearu pikke ega lühikesi raiutud ei saaks, on hea, kui wõib maast teatud kohani puu kõrguse ära ütelda.

Puu kõrgust wõib sellekohase aparadiga niisama ka teodoliidiga ära mõõta, aga et igapähele neid mitte käepärast ei ole, siis toon paari lihtsa abinõu kirjelduse, kuidas puu kõrgust wõib õigenurkade süsteemi järele wälja arwata.

Mõõtmist toimetatakse järgmiselt: mõõtja

wõtab ühe kepi $c - e$, lõikab selle nii pikaks kui oma silmadest maani, läheb mõõdetawa puu juurest niipalju maad eemale kui pika arwab puu umbes olewat, heidab

Puu kõrguse mõõtmine kepi abil.

$a-b$ = puu pikkus.

$c-d$ = mõõtja pikkus maast silmeni.

$c-e$ = kepi pikkus, wastab mõõtja pikkusele.

selja peale maha, kuna teine keppi püstloodis jalgade taga hoiab, sellega õige nurga sünnitades. Nüüd tuleb ennast maas lamades puule kas kaugemale ehk ligemale tõmata, nii et silmade punkt d , kepi e ja puu latw a ühte liini tulewad. Kui need kolm punkti d , e ja a ühes liinis on, siis oleme sellega õige nurga sünnitanud, mille küljed võrdsed on, s.o. kaugus silmade punkt d kunni puu tüve punkt b wastab puu kõrgusele $a - b$.

Seesugust mõõtmise viisi võib ainult seal tarvitada, kus maapind seliliheitmist võimaldab.

Puu kõrgust võib ka mõõta sellesama klupe abil, millega puu jämedust mõõdetakse. Selleks võetakse klupelt edasi liikuva haar ära, nii et temast winkel saab. Selle haara külge, kus tollisid ei ole, kinnitatakse seest poolt küljest mõõtes 14 tolli kaugusele peenikene niit loodiga ja sellega on mõõtmise riist valmis.

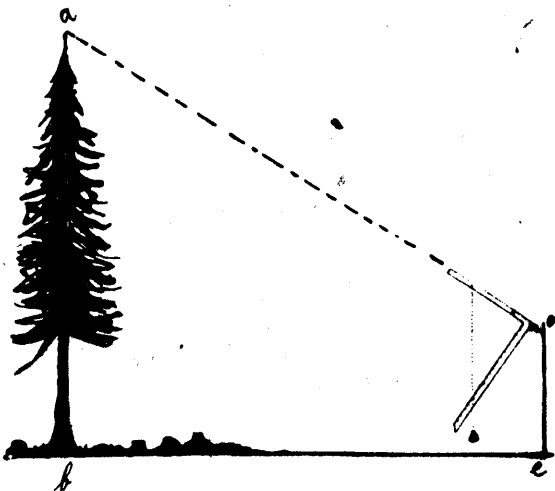
Mõõtja läheb puust 10 sülga kaugusele ja seab klupe haara, mille külge niit loodiga on kinnitatud, ühte liini silmade ja puu ladwaga, s.o. klupe pealmine haar

on $d - a$ liini peal. Teine haar, mille tollid peal, seisab alla. Nüüd näitab niit, mis üle allapoole seisva haara ripub, tollide arwu, mida abiline ülesmärkima peab, ehk võib ka ise sõrme niidi peale wajutada ja siis waadata, missugusest tolli kriipsust loodi niit üle jookseb. Loodi niidi tolli kriipsuse puutumist loetakse haara seest poolt küljelt.

Mõõtja kaugus puu juurest võib ka vähem ehk rohkem kui 10 sülga olla, niisama võib ka loodi niit winkli nurgast ligemal ehk kaugemal kui 14 tolli olla.

Puu kõrgus saab wäljaarwatud järgmiselt: kaugus mõõdetawast puust kunni mõõtjani — tollides — tuleb kaswatada selle tolli arwuga, missuguses kauguses loodi niit on kinnitatud klupe haara külge, seesmisest nurgast arwates. Saadud arw jagada selle tolli arwu peale, missugusest kriipsust loodi niit üle ripub ja jagamisest saadud summale mõõtja pikkus, silmadest maani, — tollides — juure arwata, — saadud summa wastab puu kõrgusele.

Näituseks: mõõtja on puust 10 sülga kaugel, loodi niit on 14 tolli kaugusele kinnitatud, loodi niit, mis üle haara ripub,

Mõõtmine klupe abil.

$c-d$ = mõõtja pikkus silmini.

$a-b$ = puu kõrgus.

$b-c$ = kaugus puust mõõtjani.

näitab tolli kriipsu 24 peale ja mõõtja pikkus silmadest maani on 63 tolli.

Selle järele on puu pikkus: $(10 \text{ sülga} = 840 \text{ tolli}) \cdot 14 : 24 + 63 = 553 \text{ t.} = 46,08 \text{ jalga} = 6,58 \text{ sülga.}$ A. W.

Seemnete kokkühoidmisest külwamise juures.

Selle küsimuse selgitamiseks ja „E. M.“ nr. 10/1922 a. herra P. Wene kirjatruki: „Kui palju tuleks ühe tiinu peale seemneid külida“, täiendamiseks toon siin mõned lühikesed andmed.

Ühe tiinu täiskülwamiseks. tingimisel, et seemnete idanemise protsent oleks vähemalt 75%, arwawad tarwilikuks:

	Männi seemneid naela	Kuuse seemneid naela
Prof. F. K. Arnold	12—20	15—30
„ Turski	12—20	15—30
„ Dobrowlanski	15—25	25—36
Bühler	24	36
Schwapach	21	28

Oma kirjas — „Endiste raiestikkude ja legendikkude metsastamine“ — („E. M.“ nr. 1/1921 a.) wõtsin mina täiskülwi määra: männa — 12, kuuse 16 naela seemneid 1 tiinu peale; edasi on seal aga lugeda „reaskülwi (1½—2 arsch. tagant) juures seda arwu wõiks wähenemada 5—8 naelani tiinu peale“.

On seemnete idanemise protsent suurem kui ülalnimetatud 75%, tõuseb kuni 90% ja rohkem, siis läheks reaskülwis muidugi weel vähem seemneid 1 tiinu peale ja wõiks ka 4—5 naelaga häid resultaate saawatada.

Nii palju kui mina olen tähelepannud, on siin aga weel kaks asja wäga tähtsad ja neid peaks meil külwamistel, seemnete kokkühoidmiseks, arwesse wõtma:

1) Loodus ise ei mata kunagi tema poolt mahakülitud seemneid kinni, ega kata neid mullaga.

Kinnikatmise wastu on iseäranis õrnad männi seemned. Esimese õpetuse sellekohta sain ma Peterburis metsainstituudi 3. kursusel, kus ma taimeaias oma katse-

peenra peale mahakülitud männa seemnetele weel õige paksult ja akuraatselt mulda peale raputasin. Minu peenra peale ei ilmunud mitte üks männa taim, kuna teistel õpilastel „lohakalt“ külitud waokesed kõik taimi täis olid.

Kõige paremaid resultaate annab männa seeme, mis, peale warajäl kewadel mahakülumist, koguni ilma katteta jäetakse.

2) Mitte üks lind ei puudu seemneid, kui nad suurikuga on punaseks wärwitud. Selleks wõetakse umbes 1 nael suurikut ja pool toopi wett ühe puuda seemnete peale. Suurik segatakse wette, kallatakse mõne nõu sisse mahutatud seemnetele peale ja segatakse neid wärwiweega hästi läbi. Peale seda laotatakse wärwitud seemned lühikeseks ajaks mõne laua peale kuiwama, mille tagajärjel seemne terad üksteisest lahkuwad ja külwamiseks walmis on.

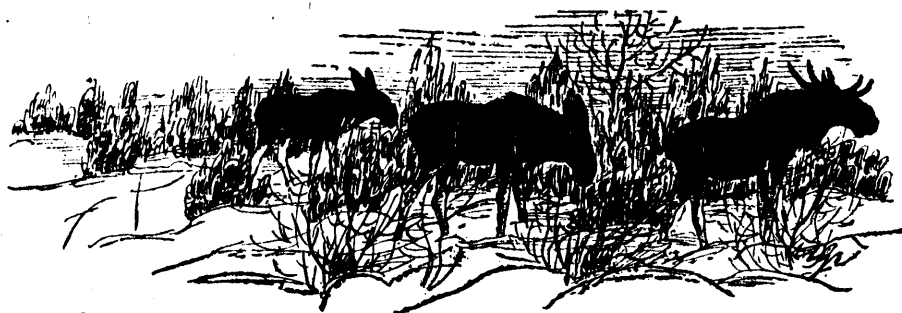
Nendel mõlematel tingimistel on suurem ökonoomiline tähtsus, kui külwimasinal „Ökonoomia“.

On wärwitud head männa seemned ilma katmata wagudesse külitud, siis wõib ikka rahuldawamate tagajärgede peale loota, kui Kärda metskonnas kirjeldatud, kus platsikese peale wälja külitud 40—60 männa seemnest platsikesel ainult 10—20 elujõulist taimekest leidis, s. o. alles 25—33%. Selle juhtumise põhjal wõiks küll otsustada, et wäljakülitud seemnetest olid 67—75% akuraatse kinnikatmisega niisamuti põhjalikult ja igawesti maa sisse äramaetud, nagu minu Peterburi katsepeenra pealgi.

Lõpuks arwan ma, et männa külwi juures peaks sellesama seemnete arwu, mitte platsikeste kaupa, waid wahetpidamata wagude sisse külwama, sest et selle juures antakse sama seemnete arwule rohkem ruumi ja eluwõitlus üksikute taimede wahel ei läheks nii terawaks, kui seda platsikeste peal alati leiame.

E. Schabak.

Jahiasjandus.

Haruldased metsloomad Eestis.

Viimastel aastatel on jälle tähelepanu hakatud pöörama meie metsades leiduvate haruldaste metsloomade peale. Prof. J. Piiper käsitab „Looduse“ viimases numbris andmeid XVI aastasajast meie päevini. Toome selle järele lühendatult ainult need teated, mis viimastel aastatel uurimisreisidelt ja laialisaadetud küsimuslehtedest on saadud ja millede tõelikkuse juures kahelda ei tarvitse:

Pöder (*Alces alces* L.). Endine eesti metsade inspektor, Ülikooli metsateaduse õpetaja O. Daniel teatab, et Sõmerpalu (Wõrumaal) männikutes enne ilmasõda rohkesti põtru asunud, kes seal mitme ruutkilomeetri alal palju puid paljaks koorinud. Kuid sõja ajal hävitasid Läti kütid nad kakkindlalt ära.

Küsimuse peale, kas ka praegu veel Eesti piirides põtru leidub, võib jaatawalt wastata. O. Daniel'i poolt 1921 a. kewadel 80 metskonda laiali saadetud küsimuslehtedest on mõned tagasi jõudnud ning sisaldavad ka teateid metsloomade praeguse leidumise üle Eestis. Need teated tõendavad, et Kastre metskonnas põtru on nähtud. Ringreisul, mis O. Daniel 1921 aasta suwel Wõru, Tartu ja Pärnu maakonna metsadesse ette võttis, selgus, et põtru on ka Woltweti metsades (Saarde kihelk.). Seesama röömustaw teade maksab ka Elistwere ja Wara mõisade kohta (Maarja Magdaleena kihelk.), kus põtru elutseb.

Ringreis, mille prof. Piiper Looduseuurijate Seltsi Loodusekaitse-osakonna soovil prof. F. Bucholtz'iga Paaswere-Muuga ürgmetsadesse (*Simuna* kihelk.) augustikuul

1921 a. ette võttis, andis järgmisi resultate: Enne ilmasõda elutses põtra Paaswere-Muuga puutumata laantes rohkel arwul.

Sõja wältusel hakkas nende arw seal järk-järgult kahanema. ja suwel pole nimeetatatud metsades enam põtra näha olnud. On tähele pandud, et põtrad lääne poole olla rännanud. Põtrade kadumise põhjus Paaswere-Muuga ürgmetsades on tume. Wõiks oletada, et seks ka inimene kaasa on mõjunud.

E. v. Dehn teatab, et Kiikla (Jõhwi kihelk.) ja Loksa (Kuusalu kihelk.) metsades põtru on.

Teisel ringreisul, augustis 1921 a. Salla-Käru ürgmetsadesse (*Simuna* kihelk.), selgus, et ka Tammiku metsades, mis Rakke jaamast idasihis asuwad, 4 põtra elutseb.

Lendoraw (*Pteromys volans* L.) Tähelepanemise wäärt on, et lendorawa ettetu-leku kohta Paaswere-Muuga ürgmetsades käesolewal ajal jaatawad teated puuduwad, ehk seal küll kõik eeldused olemas, mis ta elutingimusteks on. E. v. Dehn'i teate järgi on neid seal viimast korda umdes 10 aasta eest asunud. Kas nad siis seal sagedad wõi haruldased olid, selle kohta waikivad teated. Siiski tuleb oletada, et Paaswere-Muuga ürgmets weel lendorawaid peidab.

Seda oletust toetawad teated, mis Salla-Käru uurimisreisul Walter Klawing'i kaudu saadud. Need teated näitawad, et Pedja jõgikonnas asuwais Kuremaa metsades lendorawaid ette tuleb, kuigi wäga harwa. Viimast korda on Kuremaa metsades lendorawat aprillikuul 1917 nähtud. Et Kuremaa metsad Käru, Wenewere ja Paaswere metsadega peaaegu pidewalt seotud on,

siis on võimalik, et ka wiimastes lendorawad elutsewad. Viimast oletust tõestab hiljuti saadud teade (W. Klawing), et 1921 aasta oktoobril Kärü metsades lendorawat olewat nähtud.

Ilwes (*Lynx lynx* L.). Täpsate andmete põhjal, mis O. Daniel'i õpilased — metsateadlased — oma õpetajale läkitanud, asusid ilwesed 1920—1921 a. järgmises paigus: Uue-Karistes 7—8 tükki (ubailwes — täppidega ja rabailwes — ilma täppideta), Karksis, Taageperas, Suure-Kõpus (3—4 tükki), Wara ja Alatskiwi metsades.

Teated, mis Paaswere ekskursioonil ilwese kohta kogutud, kõnelewad sealsete ürgmetsade sõrdlemise rikkast ilweste faunast. Kui palju neid seal wiimastel aastadel häwitatud, pole kindlasti teada, kuid 1921 a. esimesel poolel on neid vähemalt 3 (kaks ema- ja üks isaloom) maha lastud. E. v. Dehn'i arwamise järgi sisaldasid Paaswere-Muuga põlised metsad augustikuus 1921 a. umbes 20 ilwest. Üldse olla seal ilweste arw wiimaseil ajal tublisti kaswanud. Wõib arwata, et selle nähtuse põhjuseks walgete jäneste rohke sigimine on, mis nimetatud ürgmetsades wiimasel ajal ilmsiks tulnud.

Nugis (*Martes abietum* L.). Mis praegusesse nugiste faunasse puutub, siis tuleb neid O. Daniel'i poolt kogutud andmetel Pärnu maakonnas Woltweri metskonnas ning Tartu maakonnas Alatskiwi ja Kastre metsekondades ette.

Teated, mis Paaswere uurimisreisult nugiste üle kogutud, on rõõmustawad. Paaswere-Muuga ürgmetsad sisaldawad nugiseid, mis nimetatud metsad nugistele koduseks teewad, on wanad õõnsad puud ja rähni-augulised suured haawad, mis neile soodsaid warjupaiku pakuwad ja orawate ja metslindude rohkus, mis nugistele toiduks on. Paaswere metsekonna Kütüska metsawahi talus leidis nugise nahk, mille kandja alles hiljuti maha oli lastud.

Karu (*Ursus arctos* L.) Pärnu maakonna põlised metsad olid wanasti karudest rikkad Eriti kuulsad karude asupaigad olid Wändra metsad. Kuid 1898 aastast peale, kus karud Saarde metsadest kadusid, ei kõnele Grewé (1909) teate järgi enam keegi Pärnu maakonna karudest. Kuid siiski oleks liiga warane tõendada, et nüüd Pärnumaa metsad enam ühtki karu ei sisalda. Teated, mis

O. Daniel Saarde kihelkonnas asuwate Woltweri metsade kohta 1921 aasta suwel kogunud, näitawad, et seal weel tänapäew karud neile soodsaid elutingimusi leiawad. Karu nähti seal augustikuul 1921.

Puuduwad täpsad andmed selle kohta, kas karu tänapäew enam terwel Grewé poolt märgitud alal*) ette tuleb. Kuid seda otsust, et nad selle ala lõunapoolses osas asuwates ürgmetsades praegusel ajal püsivalt asuwad, tõestawad paratamata kõik tõsiasiad ja suusõnalised andmed, mis uurimisreisul Paaswere-Muuga ja Salla-Kärü metsades 1921 aastal suwel saadud.

H a n e d.

Hall hani ehk metshani (*Anser anser* L.) pesitab korralikult, rohkem mere läheduses, meie kodumaal. Rohkesti on neid Haapsalu ümbruskonnas, iseäranis Haapsalu lahe ääres, Saare mõisa lähedal, siis weel Wormsis, Hiiu saarel, Matsalu lahe ääres, Wirtsus, Muhus, Saaremaal ja Pakri saartel. Eestimaa põhjapoolsel rannal on neid harwem pesitamas leida. Kõige rohkem pesitawad nad mererannast mitte kaugel soodes ja järwede ümbruses, iseäranis neis soojärwekestes, milledes wäikesi rohu, pilliroo ehk kõrkjatega täis kaswanud saarekesi leidub.

Mai kuus on pojad wäljas ja wiiakse kohe merde, kui pesa soometsas oii, ja hoitakse niikaua kaswawas roos ja kõrkjas warjul, kunni nad lendama hakkawad. Sarnasel korral, kui nad jahi algul weel hästi ei lenda, langewad tihti terwete peredena jahisaagiks. Aralend algab septembri esimesel poolel ja kuu lõpuks on nad juba kõik ära läinud.

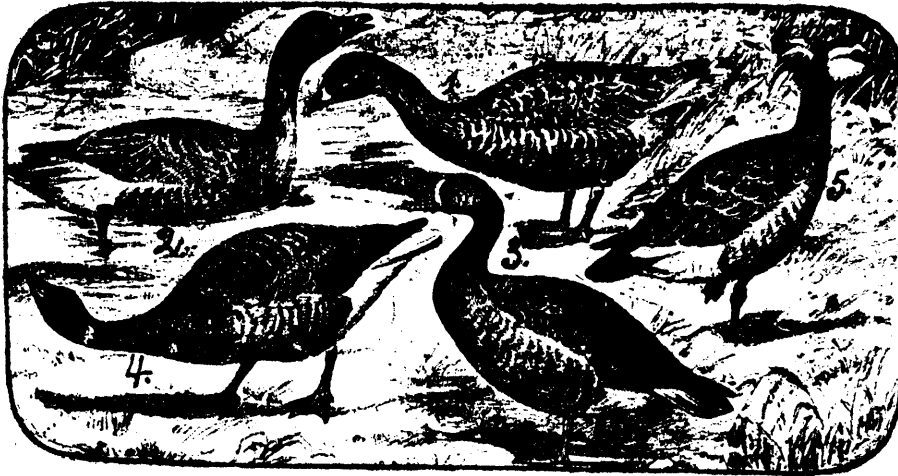
Rabahani ehk hani-lagle (*Anser segetum*). pesitab juhusliselt Läänemaa suuremates soodes ja wahest ka Peipsi ääres Emajõe lähedal luhas, kuid need on ainult üksikud juhtumised. Peaasjalikult pesitab ta aga põhjapoolses osas Soome- ja

*) Kaardilt, mis Grewé teosele juurde Heated wõib näha, et karu lõunepoolne elamis-piirkond 1909 aastal meridiaanini kühnib, mis Kunda lahest ja Emumäe idapoolsest serwast läbi läheb. Lõunapoolset piiri esitab kumer joon, mis Emumäe jalalt, Laiuse mägedeni ja siit läbi Imukwere Peipsi äärde Mustweeni ulatab. Idapoolseks piiriks oli Narwa jõgi.
Ant.

Wenemaal. Kewadisel rändamisel nähakse neid kõige rohkem Tartu lähedal, Saaremaal, Muhus, Wirtsus, lõuna-hommiku poolses Hiiusaare osas, Wormsis, Haapsalu ja Matsalu lahede ümbruses ja Noarootsis, kus nad mererandadel, soodes ja wiljapõldudel toitu otsivad.

Põld hani (*Anser arvensis*) ilmub meile sügise oktoobri kuus peale halli hani

(*Branta leucopsis*) jõuab meile maikuu algul ja rändab edasi põhja tundratesse ja jäämere kallastele pesitama, kust ta oktoobri algul tagasi tuleb, meil 2—3 nädalat peatab ja jälle edasi lõuna poole rändab. Haapsalu ümbruskonnas, Saaremaal, Muhus, lõuna-poolses Hiiusaare osas ja Kossari saarel võib neid kewadel ja sügisel suurte karjade kaupa näha, iseäranis Kossari saarel.

1) Hall hani (*Anser anser*), 2) Rõba-hani (*Anser sergetum*), 3) Laukhani (*Anser albifrons*), 4) Must lagle (*Branta bernicla*), 5) Waglepõsine-lagle (*Branta leucopsis*).

äraminekut. Et nad peaauglikult mererandade kaudu rändavad ja väga lühikest aega peatawad, siis saab neid harwa näha.

Laukhani ehk lauk-lagle (*Anser albifrons*) jõuab meile lõunast palju hiljem, umbes aprilli lõpul, ja rändab warsti edasi põhja poole pesitama. Septembri algul ilmub ta jälle tagasi ja kuu lõpul jätkab teed edasi lõuna poole. Iseäranis rohkesti ja suurtes parvedes ilmub ta Läänemaa mererandadesse ja saartele. Ta on eemistest, päris hanedest, weidi julgem, mille tõttu ka sagedamini jahisaagiks langeb.

Walgepõsine-lagle ehk Pugol-lagle

Must lagle ehk wõotkael-lagle (*Branta bernicla*) on esimesest pisut vähem ja nii sama läbirändaja lind kui esimenegi. Oks osa nendest rändab mererandade kaudu, teine osa Peipsi järwe kaudu.

Mõnede hallikate järele arwatakse meil ettetulewat ka Punakael-lagle (*Branta ruficollis*), kuid see on nähtawasti eksitus, sest nimetatud lagle meie kodumaani ei ulata.

Wäike hani (*Anser erythropus*) pesitab põhja Norra- ja Lapimaal ja rändab lõuna poole peaauglikult üle Rootsi ja Daanimaa.

W. W-r.

Mitmesugust.

III. Ülemaaline eesti metsateenijate kongress.

Tallinnas, Estonia saalis 10. ja 11. sept. 1922.)

Kongressi awab 10. sept. kell 1/2 12 kutseühisuse keskjuhatuse esimees Leilop, mille järele sõna wõtab Metsade Peawalitsuse ülem n-ra Kitsing, kongressi Peawalitsuse poolt terwitates ja loowaks tööks edu ja üksmeelt soowides.

Rawa osakonna poolt on terwitustelegramm saadetud, mis ette loetakse.

Kongressi juhatajaks walitakse Rakwere metsaülem Luiga, abideks Metsade Peawalitsuse pearaamatupidaja Pärn ja Kilingi metsnik Reier.

Sekretariaati walitakse: Maurer, Pedak-saar ja Feldmann.

Juhataja loeb ette kongressi päewakorra, mis juba waremalt osakondadele ja metsaülematele kätte saadetud.

Mandaat komisjoni walitakse: Wälja, Zolk ja Katago, kes kohe asuwad saadikute wolituste läbiwaatamisele.

Pärn (kes keskjuhatuse saadikuna metsaülemate ühingu awamise koosolekust osa wõttis) esineb pikema seletusega 9. sept. s. a. ärapeetud metsaülemate ühingu koosoleku üle (pikemalt waata „Eesti Mets“ Nr. 10, „Metsaülemate ühing“ all).

Auksmann (Metsaülemate ühingu esimees) Metsaülemate ühing tahab käsi käes kutseühisusega töötada, nii et lahku-minekut karta ei ole.

Wallner selgitab metsaülemate ühingu ja kutseühisuse wahekorda ja arwab et mõte ja siht on neil üks. Soowitab, et kõik metsategelaste ühingud ja seltsid ühes Akad. Metsa Seltsiga ühte liitu koonduksid, sest: „ühenduses on jõud“. Paneb ette läbi-rääkimisi alata ja komisjon walida.

Tamm näeb selles halba, et metsa-ülemad ise ühinguks eralduwad ja ei ole rahul, miks metsaülemad kongressil ilma wolitusteta täieõigusliste saadikutena esi-newad.

Leilop seletab, et metsaülemate osa-wõtmine sünnib II. üleriiklise kongressi ot-suse põhjal ja metsaülemate rühmas on

metskonnas ainult metsaülem üksi, nii et iseennast wolitada mõtteta oleks.

Wälja waidleb rühmadesse ja ühin-gutesse jagamise wastu ja leiab, et eraldi töötata on wõimata. Paneb ette, et jääks ikka ainult ühine metsatenijate kutseühisus. (Üksikud wahele hüüded, tõuseb kära.)

Juhataja Luiga palub rahu ja korra juurde jääda. Teeb ettepaneku päe-wakorda kinnitada ja siis erikoosolekuid rühmade kaupa pidada.

Tehakse ettepanekuid päewakorda täi-endada ja ligi wõtta: „rühmade otsuste ärakuulamine ja kongressi seisukoha wõt-mine“ ja „pensioni kassa küsimus“.

Sibrits paneb ette päewakorra punkt 7, s. o. „Eesti Mets'a wäljaandmise küsimus“ mahutada punkt 11 alla ja punkt 11, s. o. „Palga olud ja palgamaa“ paigu-tada punkt 7 alla.

Esimees paneb ettepanekud hääle-tamisele. Hääletamisel wõetakse muudetud päewakord wastu ja lisatakse 14 punktiks ligi pensioni kassa küsimus.

Tehakse waheaeg 30 minutit,
Peale waheaja järgneb

mandaat komisjoni aruanne.

Wälja (mandaat komisjoni liige) teatab, et kongressil on esitatud 64 mets-konda 96 saadikuga, kellede wolitused kõik makswad on, peale selle on 31 metsaüle-mat, nõnda et kokku 127 saadikud on.

Kongress tunnistatakse täieõigusliseks ia otsusewõimuliseks.

Wallner selgitab pikemalt kutseühi-suse ümbermuutmist ja moodustamist lii-duks. Küsitakse wahele: „kes on siis esitatud liidus?“

Pärn seletab, et liitu saadawad oma esitajad kõik rühmad.

Wälja rõhutab, et demokraatlikes kor-ras on meil olemas kutseühisus, mis koos seisab osakondadest ja soowitab jääda en-diselt kutseühisuse nime alla.

Wallner toonitab liidu tähtsust.

Lindeberg rõhutab just, eriti met-saülemate tähtsust koosolekutel ja ka liidus ja koos töötamist, mis täiesti asjalik ja tar-wilik on.

Tekkiwad mitmesugused lahkumõtetu arutused liidu üle.

Juhataja paneb ette läbirääkimisi asjalikult jätkata, et selgusele jõuda liidu küsimuses.

Leilop teeb ettepaneku päewakorras olewate küsimuste kohta kirjalikud ettepanekud teha, et saaks protokollis õieti motiveeritud ja walearwamisi ei tekkiks. Seletab weel liidu tähtsusest ja näitab, et liidul awaneks wabam tegewuswõimalus metsateenijate kasu kaitsmises ja hariduslise tasapinna tõstmises, iseäranis kui weel sinna Akad. pere oleks koondatud. Soowitab liidu ellu kutsuda.

Juhataja Luiga näitab, et see täiesti walearwamine on, nagu saaks metsaülemad liidus suurema jõu oma kätte. Leiab, et ka nimetus „Liit“ kohasem on kui „kutseühisus“, mis lähedal olewa homikumaa naabri kultuurist lõhnab. Liidul on suurem ja wiljakandwam tulewik ja ühisel koostöötamisel liidus on tagajärg palju parem iseäranis meie häälekandja „Eesti Mets'a“ wäljaandmises. Asjata on walweametnikkude kartus, et nad liidus metsaülemate surwe alla sattuwad. Teeb ettepaneku komisjoni walida, kes homseks walmistatavad kawaga esineks.

Juhataja paneb ette walida kolmeliikmeline komisjon, kes seda küsimust lahendaks.

Wälja seletab waele, et walweametnikkude seisukohalt waadates ei ole liidul teatawat tähtsust.

Pärn paneb ette walida komisjon wiie liikmeline.

Wälja on seitsmeliikmelise komisjoni poolt.

Hääletamisel saab enamuse wiimane ettepanek ja walitakse komisjoni: Wälja, Tõnson, Pedaksaar, Tamm, Mürsepp, Mich ja Pichen.

Selle järele wõetakse läbirääkimise alla

palga olud ja palgamaa.

Pärn selgitab pikemalt palga olusid ja soowitab nende normeerimist wastawalt teiste riigiteenijatega.

Leis paneb ette komisjoni walida, kes palkade normid wälja töötaks. Maa jäägu edasi aga rendimaana.

Pommer ühineb ettepanekuga, et maa

jääks rendimaana, kuid palk olgu kindel ja ajakohane.

Pedaksaar nõuab, et moodustatud komisjonis oleks üks liige tingimata asjaajajate ja kantselei amatnikkude poolt, kes nende huwisid kaitseks.

Pärn paneb ette walida kaheksaliikmeline komisjon, nii tuleks igast rühmast kaks liiget.

Ettepanek wõetakse wastu ja walitud saawad: metsaülemate poolt Leilop ja Karu; asjaajajate poolt Pedaksaar ja Mürsepp; metsnikkude poolt Jääger ja Wälja ja metsahtide poolt Tamm ja Anton.

Metsaasjanduse kursused ja kutseharidus.

Leilop toonitab kursuste tähtsust ja wajadust ja soowitab kawa walmistada, mille järele saaksid kursused maakondades nelja aasta jooksul läbi wiidud.

Luiga kinnitab sedasama.

Otsustakse küsimuse kohta seisukoht wõtta järgmisel kongressi päewal.

„Eesti Mets'a“ wäljaandmine.

Awaldakse arwamist, et oma häälekandja endiselt tarwilik ja jäetakse pikem läbirääkimine ja seisukoha wõtmine homseks.

Sellega lõpeb koosoleku esimene päew.

Kongressi telne päew 11. sept.

11. sept. kell 10 awab koosoleku juhataja Luiga.

Esimesena tuleb arutusele

Kutseühisuse ümbernimetamine Liiduks ja põhikirja muutmise.

Heilasel koosolekul walitud komisjon on päewakorra punkti kohta seisukoha wõtnud ja kawa wälja töötanud.

Wälja (komisjoni aruandja) loeb ette komisjoni poolt walmistatud ettepaneku, mis järgmine: „Metsateenijate kutseühisus“ ümbernimetada „Eesti Metsateenijate ühinguks“, kelle liikmeteks wõiwad olla kõik Eesti riigimetsa teenistuses olewad ametnikud ja teenijad. Ühingu moodustawad osakonnad metskondade ehk maakondade wiisi, ilma rühmadesse jagamata. Ühing astub põhikirja §2, punkt g. põhjal Metsategelaste Liidu liikmeks oma saadikute läbi, kes walitakse ülemaalisel kongressil ühe aasta peale.

Ülemaltõdud kawa teostamiseks tuleb

põhikirjas wastawad muudatused teha, mis järgmised oleks:

„Kõikides §§ ja punktides ettetulew sõna „Eesti Metsateenijate Kutseühisus“ ümber muuta „Eesti Metsateenijate Ühing“ ja sõna „rühma“ asemel „osakond“ lugeda.

§ 4 Eesti Metsateenijate Ühingu on oma pitser pealkirjaga: „Eesti Metsateenijate Ühing“ jne.

§ 19 järgmine parandus: Ühingu keskjuhatus peab olema vähemalt 7 liikmeline“ jne.

§ 21—II. märkus täiesti ära jätta.

§ 24 Walimisi toimetawad osakonnad, kus kõigil liigetel ühesugune hääleõigus on. Kui osakond on metstkonnas olemas, siis on selle metstkonna metaülelinal õigus täieõiguslise saadikuna osa wõtta ülemaalisest kongressist ilma wolituse ta—kui metsaeriteadlane.

§ 26—Märkus: jääb täiesti wälja.

§ 27 Ühingu kapitaalid kogunewad: a) 50 margalisest sisseastumise maksust, b) 150 margalisest liiknemaksust aasta kohta, mis iga poole aasta eest ette ära maksetakse, c) (endiseks).

Juhataja paneb komisjoni poolt wäljatöötatud kawa hääletamisele.

Ühel häälel kiidetakse heaks ja wõetakse wastu.

Keegi teeb ettepaneku, et asjaajajad ka oma ühingu asutaksid nii kui kõik teised.

Pedaksaar näitab, et asjaajajate ühingu loomine on mõtteta, sest neid on metstkondades ainult üks. Tuleks ühineda walweametnikkudega ja ühiselt üldiseid huwisid kaitsta.

Pärn toonitab sedasama ja arwab, et ühiselt walweametnikkudega nad rohkem saawutawad kui eriühinguga.

Juhataja teeb ettepaneku läbirääkimisi lõpetada.

Otsustakse lõpetada ja järgmise päewakorra punkti arutusele edasi minna.

Palga olud ja palgamaa.

Eelmisel päewal walitud komisjon on ettepaneku wälja töötanud ja Pedaksaar (komisjoni aruandja) kannab kongressile ette kawa, mis lühendatult järgmine: „Maa tuleb alles jätta, metsaülematele normaal talu suuruses 20—30 tiinu põldu ja heinamaad, abimetsaülematele, metsnikkudele ja metsawahtidele pool normaal talu suuruses

12—18 tiinu põldu ja heinamaad maa headuse järele. Kus karjatamine riigi metstas wõimalik ei ole, seal ka wastaw osa karjamaad.

Asjaajajatele nende eluaseme läheduses kunni 2 tiinu aiamaad ja lehma pidamiseks wastaw osa heinamaad, s. o. 5 tiinu, ilma palga hulka arwamata.

Maa tuleb sellekohase komisjoni poolt ära hinnata ja maale asunikkuude rendile wastaw rent määrata.

Elamise ruumidele ja kõrwalistele hoonetele, mis 10 aasta jooksul remonteeritud ei ole, tuleb kiires korras remonti teha ja ka nute hoonete ehitamiseks sammusid astuda, sest paljud walweametnikud elawad oma wahtkondadest kaugel erakorterites, mis ameti kohuste täitmist raskendab.

Palganormideks on kohased normid, mis Tartus riigiametnikkude kongressil vastu on wõetud ja metsaametnikkudel järgmiselt wastawad:

3. aste — 15.000 marka kuus — maa-konna metsaülem.

4. aste — 14.000 mrk. kuus — I. järgu metstkonna metsaülem.

5. aste — 12.000 mrk. kuus — II. järgu metstkonna metsaülem.

6. aste — 11.500 mrk. kuus — III. järgu metstkonna metsaülem.

7. aste — 10.500 mrk. kuus — I. järgu abimetsaülem.

8. aste — 9.000 mrk. kuus — II. järgu abimetsaülem.

9. aste — 8.500 mrk. kuus — III. järgu abimetsaülem ja I. järgu asjaajaja.

10. aste — 8.000 mrk. kuus — II. järgu asjaajaja.

11. aste — 7.500 mrk. kuus — kantseleiametnik.

12. aste — 7.000 mrk. kuus — kantseleiametnik.

13. aste — 6.500 mrk. kuus — I. järgu metsnik.

14. aste — 6.000 mrk. kuus — II. järgu metsnik.

15. aste — 5.500 mrk. kuus — I. järgu metsawaht.

16. aste — 5.000 mrk. kuus — II. järgu metsawaht.

Elukalliduse lisa nimetus jääks ära ja oleks ainult palk.“

Ettepaneku arwustamiseks wõtab sõna Jääger ja awaldab rahulolematust, et

metsnikud on paigutatud 13 ja 14 astme alla s. o. kõigest 500 marka kuus rohkem kui metsawaht. Soowitab ümberpaigutamist.

P ä r n selgitab tulewiku kawatsusi metsnikkude kohta ja teeb ettepaneku metsnikke paigutada 9 ja 10 astme alla.

Hääletamisel wõetakse ettepanekud muudatus wastu.

E w e r t soowitab palgamaa küsimuses juure wõtta metsametnikkude wabastamist naturaali kohustusest.

M e m m e teeb ettepaneku palgamaa headuse tõstmiseks mingisugust abi paluda, kas wõi laenu näol.

S i b r i t s toetab metsametnikkude naturaali kohustustest wabastamist ja nõuab hoonete parandust ja uute ehituste läbiwiimist.

W ä l j a selgitab naturaali kohustuste wäärnähtusi ja toonitab, et naturaali kohustusi, mis palgamaaga seotud, ikkagi tuleb täita.

J u h a t a j a palub jääda asja juure ja üleüldise palgamaa nimetus ära jätta, sest kui rahapalk heaks on kiidetud, wõib juttu olla ainult rendimaast,

Räägiwad weel mõned poolt ja wastu.

K a r u paneb ette komisjoni poolt wälja töötatud kawa ühes tehtud parandusega hääletusele panna.

Hääletusel wõetakse komisjoni poolt wäljatöötatud kawa ühes parandusega: „metsnikud ümberpaigutada 9 ja 10 astme alla,“ wastu.

Aruanded kohtade pealt.

W ä l j a soowitab aruanded kirjalikult saata ja „Eesti Mets'as“ aruanded awaldada.

S c h m i d t kaebab, et palju noort metsa on ära planeeritud asunikkudele, mis riigi huwile ei wasta; metsatöölise kohad on ära tükeldatud ja taimeaiad häwitatud.

T ö n s o n toonitab sedasama ja kaebab, et metsawahtidel wõetakse kõlblik maa käest ära ja antakse asemele kõlbmata sood, raba ja isegi metsa.

K a r u kaebab, et asunikud pruugiwad oma õigust kurjasti ja wõtawad oma kruntidelt hagude nime all nored kuused ja männid maha. Paneb ette selle wäärnähtuse kõrvaldamiseks sammusid astuda.

T e l e m: asunikkele on wälja antud head metsatükid, mida nad nüüd häwitawad.

L u i g a leiab kokkuwõttes, et meil ei hoita küllalt metsi ja tuleks selle nähtuse kõrvaldamiseks sammusid astuda.

Kongress kohtade pealt aruandeid ära kuulates, leiab, et tulewikus tarwis paremini-metsahoidu korraldada ja läheb päewakorras edasi.

1921 aasta aruanne ja 1923 aasta eelarwe.

Keskjuhatuse ja „Eesti Mets'a“ 1921 aasta aruanne, mis „Eesti Metsas“ № 7—1922. a. awaldatud ja rewisjoni komisjoni poolt läbi waadatud ja õigeks tunnistatud, wõetakse kongressi poolt muutmata wastu ja kinnitatakse.

Keskjuhatuse eelarwes 1923 a. peale on kulud ja tulud 78.600 marga peale ja „Eesti Mets'a“ eelarwes 470.000 marga peale tasakaalu wiidud ja kongress kinnitab eelarwed ilma parandusteta.

Metsaasjanduse kursused ja kutseharidus.

L e i l o p toonitab kutsehariduse tähtsust ja teeb selgeks, et kursused on mõdapeasemata wajadus.

K a r u arwab, et kursused tuleks toime panna walitsuse poolt ja walitsuse kulul, kuna elamise kulud kursusel käiate oma kanda jääksid.

J u h a t a j a toonitab sedasama ja paneb ette järgmise resolutsioni: „Kongress tunnistab kursused tarwilikuks ja teeb keskjuhatusel kohuseks pöörata Metsade Peawalitsuse poole palwega, et see sammusid astuks, et walitsuse poolt saaks kursused walweametnikkudele korraldatud.“

Ettepanek wõetakse wastu.

„Eesti Mets'a“ wäljaandmise küsimus.

W ä l j a selgitab pikemas kõnes „Eesti Mets'a“ kui metsateenijate häälekandja tähtsust ja tarwilikust, soowib tema edasi ilmumist sellesamas waimus kuid weel tuumakama sisuga ja akadeemilise metsaperega koostöötamisel.

F e l d m a n n leiab soowitawaks, et kuukirjas ilmuks ka mõned ilukirjanduslised palad.

P ä r n seletab, et awaldatud saab kõik, mis toimetuse kõlbliku leiab olewat, ja soowitab ligi aidata kaastöödega ja ainelise toetusega.

Kongress otsustab toetada wõimalust mööda oma häälekandjat nii sisuliselt kui ka majandusliselt ja wõita uusi poolehoidjaid nii metsateenijate kui ka huwitatute keskest.

Kongressil ülestõstetud küsimused.

Paiukikassa asutamine tunnistatakse tarvilikuks ja antakse põhikirja väljatöötamine kolmeliikmelise komisjoni hooleks.

Delegatsioonikäigust (mis II. ülemaalisel kongressil 1921 a. waliti) riigikogu rühmade ja wabariigi walitsuse juures annab seletust h-ra Pärn, kes teatab, et tehtud on, mis võimalik oli ja toetust metsaametnikkude olukorra parandamiseks on lubatud.

Metsaametnikkude wilet-sat seisukorda soowitab h-ra Karu ajakirjanduses kõigile selgeks teha ja saatkond walida, kes walitsuse ja riigikogu rühmade ees esineks.

Otsustati walida ühes üldiste walimistega.

Warustuse waheraha asjus tõstab üles küsimuse h-ra Wälja, mis peale h-ra Pärn asja selgitab ja soowitab ettepanekuga Metsade Peawalitsuse ees esineda, et see selle küsimuse lahendamist kiirendaks.

Kongress teeb keskjuhatusele kohuseks selleks sammusid astuda

Ehituste kohta, mis metsaametnikud omal kulul endise Wene walitsuse ajal on teinud, arwab kongress, et need ikkagi riigi omaks jääwad, sest Riigikohus on juba sarnase seisukoha wõtnud.

Aukohus tekib waelusi ja läbirääkimisi, kuid lõpuks asutakse seisukohale, et aukohus praegusel ajal tarwilik ei ole.

Toetuse saamine ameti kohuste täitmisel wigastada saanud ametnikule on võimalik üleüldiste määruste järel.

Toetuse küsimus wanadele metsawahtidele, kes eluaeg ametis olnud ja wanaduse tõttu enam teenida ei suuda, jääb lahtiseks.

Preemiade maksmise küsimus riigikulul ülestõõtatud metsa pealt sünnitab elawaid läbirääkimisi ja waelusi. Kongress asub seisukohale: „Soowitaw on preemiade maksmist riisitööstuse pealt endi-

selt jatkata ja senini saamata preemia raha järele maksta. Ka on soowitaw asjaajajatele ergutusraha maksta abimetsaülematega ühel määral. Wastawate sammude astumine Metsade Peawalitsuse ees jääb keskjuhatuse hooleks.“

Mõned tähtsuseta küsimused, nagu kongressi Tartus ära pidada jne. jätab kongress pikema arutusega ja wõetakse ette:

Walimised põhikirja järel.

Lahtisel hääletamisel saawad ühel häälel walitud keskjuhatuse esimeheks Haapsalu metsaülem Chr. Leilop, abiks Lääne maakonna metsaülem W. Wallner; laekahoidjaks Metsade Peawalitsuse pearaamatupidaja J. Pärn ja abiks Rakwere metsaülem O. Luiga; sekretääriks Metsade Peawalitsuse ametnik J. Zolk ja abiks Wiimsi metsaülem E. Kert ja ilma ametita liikmeks Waiwara metsaülema asjaajaja Pedaksaar.

Rewisjoni komisjoni liikmeteks: Jõhwi metskonna metsaülem W. Laidoner, Jõhwi metskonna metsnik Katago ja Aimla metskonna metsnik Schmidt.

Delegaatideks wabariigi walitsuse ja riigikogu rühmade juure märgukirjaga ja seletustega: Rakwere metsaülem O. Luiga, Kastre metsaülem H. Karu ja Jõhwi metsaülem W. Laidoner.

Riigi ja Omawalitsuse Liidu liikmeteks waliti J. Pärn ja A. Netze Metsade Peawalitsusest.

Metsategelaste ühingute liidu asutamine ja kutseühisuse liidu liikmeks astumine tekitab weel elawaid läbirääkimisi, kus mõnesugused lahkkelid kuuldawale tulewad, kuid keskjuhatuse esimees Leilop teeb pikemäs kõnes selgeks selle sammu tähtsust ja kongress otsustab astuda selle loodawa liidu liikmeks, mille loomiseks keskjuhatusel sammusid astuda.

Lõpuks tänab juhataja Luiga kõiki kongressist rohke osawõtmise eest ja lõpetab kongressi. Koosolejate poolt awaldatakse juhatusele tänu ja kõik lahkuwad heade lootustega tagajärgede peale.

E. M. K. osakondade tegewusest.

Jäned metskonnast.

Jäned osakond awas oma tegewuse 11. oktoobril 1921 a. suurte lootuste ja kawatustega. Aasta on mööda, kuid asi ei ole weel paigastki nihkunud.

Mai kuul kawatseti ettelugemisi korraldada, kawatusest sai ka keskjuhatusese teatatud ja abi palutud, keskjuhatus saatis küll palwe Peawalitsusele edasi, kuid tänini ei ole tagajärgedest kihku ega kahku kuulda.

37 osakonna liikmest on jäänud ainult 22. Mõned on teenistusest lahkumise ja suurem osa (12 liiget) uuesti awatud Tapa metskonda ülemineku puhul osakonnast wäljaastunud. Osakonna juhatus tegi küll Tapa metskonna ametnikkudele ja teenijatele ettepaneku Jäned osakonnaga ühineda kuid kas sellest midagi wälja tuleb, on küsitaw.

Möödaläinud kongress tõi uut elu juurde: arutatakse elawalt palga ja maa küsimust.

Osakonna liige.

Taali metskonnast.

Ka meie metskond sünnitas teiste eeskujul läinud aasta augusti kuul kutsetühisuse osakonna. Kahjuks puudusid aga jõud kes noorel osakonnal elu sees oleks suutnud hoida ja nii läks ta 19. juulil s. a. ilma et oma aastapäewagi oleks jõudnud pühitseda, hingusele.

Osakonnas walitses kunni wiimase silma pilgui imekspanemisewäärt üksmeel, sest matuse koosolekul 19. juulil otsustati likwideerimise küsimus kõigi kokkutulnud 16 liikme poolt ühel häälel (!).

Nähtawasti istuwad meie metskonna teenijad nii sojades pesades, et metsateenijate olukorra parandamiseks teistega ühes sammuda ega häält tõsta ei tarwitse. Taal.

Haapsalu metskonnast.

Kutsetühisuse Haapsalu osakond korraldas 15 oktoobril s. a. Kirimäel, Lääne-Nigula Põllumeeste Seltsi saalis roheline peoõhtu, mille puhas sissetulek osakonna raamatukogu asutamiseks oli määratud.

Peale ilulugemiste, muusika ja diwertisementide oli eeskawas näitemäng „Metsamajas“.

Pidu hea kordamineku peale mõjus halwasti wihmane ilm ja hiline kuulutuste laialilaotamine.

Puu taimede tõbedest.

Eesti Metsas № 4 - 1922 rääkisid männi taimede tõbest *Lophodermium pinastri* ja selle tõbe arstimisest. Tänu suwe olen weel mõnes wanas taime aias tähele pannud männi ja kuuse taimede suremist mida mitte *Lophodermium pinastri* arwele wõtta ei tule. Haigus awaldab ennast järgmiselt: taimed tõusewad üles, kukuwad aga pea ümber, mädanewad ja kuuwad ära. Ehk jälle toored taimed langewad maha ja kui neid järele waadata, leidub, et maapinna kõrguselt taime tüwekene ühest kohast nagu nõoriga kinni nõõritud on. Wigastatud koht kuwab ära ja taim kukub ümber. Mõlemad nähtused on mikroskoopiliste seenekete tegewuse läbi tingitud. Esimesel juhtumisel on *Fusoma pini* Hartigii ja teisel — *Pestalozzia Hartigii* surmawa tõbe sünnitajad.

Abinõu nende wastu praegu ei ole. Kui nad suurel mõõdul taimi surmawad, tuleb taimeaed maha jätta ja uus teisel kohal asutada.—

K. Aun.

Lühemad teated.

Puude raiumine elektri-jõuga

Juba enne suurt ilmasõda hakati Ameerikas kui ka Prantsusemaal puid elektrijõu abil mahawõtma. Sae asemel tarwitati plaatina traati, mis elektriga õõgama aetud. Töö olla mitukümmend korda kergem kui saega saagides, sest tuliseks aetud traat lõigata puust läbi nagu seebist ja põletada ühtlasi ka palgi otsa söele, mis teda mädanemise eest kaitseb (—mees.).

Elektri jõuga, niisama ka pressitud õhu abil, puude raiumist on ka Wenemaal proovitud. Proowi järele, mis ainult katsena ette

wõetud, on selgunud, et seal, kus elektri jõud ligidal ja odawalt kättesaadaw on, ning metsa lageraiumist tihedas palgi metsas kümnete tiinude wiisi ette wõtta wõib, see töö ennast õppinud töölistega ära wõib tasuda. Eesti metsades aga, kus metsa lageraie suurematel maaaladel lubamata ja elektri jõud odawalt kättesaamata, ei tasu see ennast mitte ära.

Sõja aegus sai Wenemaal mitmes kohas elektri jõul walmis metsamaterjaale, mis süld ja enam pikad, 8—16 wers. puudeks lõigatud ja lõhutud, kuid seda tehti jälle ainult niisugustes kohtades, kuhu wõimalik oli materjaale suuremal hulgal ja kergematel tingimistel koondada, mille tõttu see töö ka odawam tuli kui käsitsi.

Nagu öeldud, tasub see töö ennast ainult seal ära, kuhu wõimalik on ilma suurema waewata ja kuludeta 2000—3000 kant-sülda puid kokku koondada ja kus odaw elektri jõud saadawal, kuna see aga meil Eestis, arwesse wõttes metsaseisukorda, läbiwiidaw ei oleks.

P. S.

Puu mädanemise wastu.

Üks wana Ameerika ajaleht soowitab puud linaseemne õli ja sõepulbriga mädanemise wastu kindlustada.

Linaseemne õli keedetakse enne ära ja siis segatakse sinna hulka niipalju peenikest sõepulwert, et hariliku õliwäri paksune segu saab.

Selle õpetusele lisab ajaleht juurde: „Ükski inimene ei ela nii kaua, et ta selwiisil ülewärwitud puu mädanemist näeks.“

Et see katse kalliks maksma ei tule, siis wõiks ju proowi teha.

P.

Warustuse waheraha.

Warustuse ja saamata jäänud warustuse waheraha küsimuse peale, mis senini surnud punktis seisib, on M. Peawalitsus tähelepanu pööranud ja loota on, et asi liikuma hakkab.

Uus metsaseadus.

Metsade Peawalitsuse poolt töötatakse välja uus seaduse eelnõu, milles umbes 1800 paragr. saab olema. Peale walmis saamist, mis arwatawasti 1923. a. esimestes kuudes sünnib, esitatakse ta wabariigi walitsusele.

Uus eelnõu wõtab riiklise järewalwe alla ni riigi kui ka erametsad. Alamääraks on wõetud 25 tiinu.

Kutseühisuse põhikirja muutmine.

Kongressil wastuwõetud põhikirja muudatusest on Keskjuhatus poolt wäljawõtted notaariuse juures ära tõendada lastud ja 25/X — s.a. Tallinna-Haapsalu Rahukogusse registreerimiseks sisse antud.

On põhikirja muudatused registreeritud je kutseühisuse ühinguks ümbernimetamine kinnitatud, nii lastakse uued liikmekaardid walmistada, mis osakondadele tellimise peale kätte saadakse.

p.

Toimetusele saadetud kirjandus.

„Loodus“ Nr. 5, september — oktoober 1922 a. K/Ü „Loodus“. Tartus. Hind 60 mrk.

„Kaswatus“ Nr. 18, sept. ja Nr. 19 okt. 1922 a., 4 aastakäik. Eesti õpetajate liidu häälekandja. Wast. toimetaja: Ernst Martinson.

„Romaan“ Nr. 13, 14 ja 15 1922 a. Wastutaw toimetaja: H. Haljaspõld. Hind 30 marka.

„Tulew Eesti“ Nr. 7 — 9. Juuli — September, — 1922 a. Wastutaw toimetaja: W. Ernits. Karskuseseltside Keskoimekonna kirjastus. Karskus-kultuuriline kuukiri.

„Eesti Raudtee“ Nr. 9, september 1922 aastal. Raudteeasjanduse ajakiri. Wastutaw toimetaja: A. Wares. Hind 25 marka.

„Laewandus“ Nr. 9 (29), september 1922 a. Meriasjanduse ajakiri. Wastutaw toimetaja: O. Treilmann; tegew toimetaja: A. Gustawson. — Hind 30 marka.

Poolametlikud teated.

Metsade Peawalitsuse ringkirjad.

9. oktoobril 1922 a. — nr. 3050/77.

Metsade Peawalitsus pöörab tähelepanu „R. T.“ Nr. 84/85 avaldatud perekonna abiraha samise juhatuskirja peale, mille täitmiseks kõigil riigiteenijatel tarvilikud dokumendid perekonna abiraha edasisaamiseks wastawale asutusele sisse anda tulewad selle määruse § 11. põhjal, wastasel korral lõpetatakse perekonna abiraha maksmine ja makstud abiraha nõutakse tagasi.

14. oktoobril 1922 a. — nr. 30929/79.

Peawalitsus juhib tähelepanekut „R. T.“ 1922 a. nr. 123 avaldatud Wabariigi Walitsuse täiendawa määruse peale, arstiabi andmisekorra muutmise kohta, mille järele, peale teiste muudatuste, arstiabi andmine riigiametniku ehk töölise wanematele lõpetatud on. Tuleb kõigis wäljaantud arstiabi tsheki-raamatutes wastaw märkus teha ja ametnikkudele ja töölistele tähendatud muudatus ära seletada.

Selle juures teatab Peawalitsus, et metsatöölistele, juhtumistel, kus nad arstiabi õigustatud on saama, arstiabi kulud sellekohaste tshekkide ja arsti märkuste järele metsaülemate poolt metsatööstuse operatsiooni fondi arwel tasutud saawad.

Täienduseks sellele teatatakse weel, et arstiabi muudetud määruste järele on õigustatud saama ainult ametniku ehk töölise abikaasa ja lihased lapsed. Seega tulewad teised ametniku ehk töölise perekonna liikmed (wanemad, wennad, õed,) kui need arstitsheki raamatusse sissekantud olid, sealt kustutada.

Metsade Peawalitsuse ülemapäewakäsud.

25. septembril 1922 a. — nr. 58.

Kod. Ed. Piik määratakse Räpina metskonna abimetsaülemaks 7. septembrist 1922 a. arwates.

Aakre metskonna III. järgu abimetsaülem Peeter Raudsepp kõrgendatakse II. järgu abimetsaülemaks 1. juunist 1922 a. arwates.

Ülikooli õpetöö algamise tõttu wabastatakse ajutise abimetsaülema kohustetäitmisest järgmised metsaasjanduse üliõpilased nende enese soowil;

1) Juhan Lukats, W.-Antsla metskonnast,
2) Woldemar Piller, Purdi metskonnast,
3) Karl Keerberg ja Aleksei Melts, Triigi metskonnast,

Lääne maakonna metsaülema asjaajaja k. t. Agate Kõrwne wabastatakse ametist tema enese soowil 1. oktoobrist 1922 a. arwates.

Rikuldi metskonna asjaajaja Karl Poltow määratakse Lääne maakonna metsaülema asjaajajaks 1. oktoobrist 1922 a. arwates.

Piirsalu metskonna metsaülem kantselei asjaajaja Rudolf Tomson, wabastatakse ametist 21. augustist 1922 a. arwates.

Kabala metskonna abimetsaülem Martin Ostrow wiiakse üle Adawere metskonda sama ameti peale 1. juunist s. a. arwates.

Loodi metskonna metsaülema kantselei asjaajaja k. t. Jakob Kuusk wabastatakse ametist tema enese soowil ja temale asemele määratakse kod. Ado Riismandel, mõlemad 1. septembrist s. a. arwates.

Kod. Juhan Sumburg määratakse Roosa metskonna I. järgu metsnikuks 20. juulist s. a. arwates.

27. septembril 1922 a. — nr. 59.

Polli metskonna abimetsaülem Richard Nissen wabastatakse ametist tema enese soowil 1. oktoobrist s. a. arwates.

Kod. Aksel Puust määratakse Pärnu maakonna metsaülema kantselei ametniku k. t. 1. septembrist s. a. arwates.

Wõru metskonna asjaajaja Pauline Stamburg wabastatakse ametist tema enese soowil 1. oktoobrist s. a. arwates.

Kod. Juhan Katalsep määratakse Wõru metskonna asjaajajaks 1. oktoobrist s. a. arwates.

Kodanikud Artus Sprenk, Hans Paris, Albert Wester, Julius Kannelaud, Aleksei Jakson, Alfred Kissa ja Karl Lind määratakse Metsakorralduse Osakonna nooremateks maamõjateks 1. oktoobrist s. a. arwates.

30. septembril 1922 a. nr. — 60.

Põllutöoministri käsu põhjal 18. sept. s. a. nr. 101 wabastatakse ametist arweosakonna pearaamatupidaja abi Helmut Kise-ritsky, teenistusesse mitte ilmumise tõttu 1. augustist s. a. arwates.

30. septembril 1922 a. nr. 61.

Purila metskonna abimetsaülem Wolde-mar Luik wiiakse üle Triigi metskonda sama ameti peale 1. oktoobrist s. a. arwates.

Kuresaare metskonna abimetsaülem Ernst Tiisman wiiakse üle Käesla metskonda sama ameti peale 1. oktoobrist s. a. arwates.

Kod. Ernst Neuman määratakse Wääna metskonna asjaajajaks 10. septembrist s. a. arwates.

Rawa metskonna abimetsaülema kandidaat Tõnis Kohw wiiakse üle uuesti awatud Huuski metskonda sama ameti peale 11. maist s. a. arwates.

10. oktoobrist 1922 a. — nr. 62.

Kod. Aleksander Kristiani määratakse Kõrgesaare metskonna abimetsaülema kandidaadiks 27. septembrist s. a. arwates.

Kod. Ludwig Aulik määratakse Kuusiku metskonna asjaajaja k. t. 1. juulist s. a. arwates.

Järeda metskonna abimetsaülem Heinrich Pedajas nimetatakse ümber tema sellekohase soowi peale sama metskonna metsnikuks 1. oktoobrist s. a. arwates.

14. oktoobril 1922 a. — nr. 63.

Kod. Aleksander Mesi määratakse Püssi metskonna abimetsaülema kandidaadiks 5. oktoobrist s. a. arwates.

Käru metskonna II. järgu abimetsaülem Karl Siimon kõrgendatakse I. järgu abimetsaülemaks 1. oktoobrist s. a. arwates.

Märjamaa II. järgu abimetsaülem Erich Deklau ja Wigala metskonna II. järgu abimetsaülem Harry Haller kõrgendatakse I. järgu abimetsaülemateks 1. oktoobrist s. a. arwates.

Kolmanda järgu abimetsaülematest kõrgendatakse II. järgu abimetsaülemateks: Rooküla metskonna abimetsaülem Anton Umjärw, Waiwara metskonna abimetsaülem Karl Terraw lisaku metskonna abimetsaülem Alfred Laanso, Audru metsakonna abimetsaülem Johannes Pehme ja Killingi metskonna abimetsaülem Tõnis Pallo, kõik 1. oktoobrist s. a. arwates.

Kirjakast.

A. K. — Wõrus: Täname saadetuse eest. Ilmub. Kui aeg lubab, saatke midagi kohalikust metsameeste elust ja olust.

A. B. — Siin: „Awinurmikud“ saime. Ilmub edaspidi, kui ruumi jätkub.

H. S. — Köpus: Asjata olete pamfleti „Karud ja wale karud“ pikaks wenitanud. Kui aega jätkub, siis waatame, mis temast head järel jääb. Edaspidi palume meie lehe kasinat ruumi arwesse wõtta. Saatke lühemaid teateid kohalikust metsameeste elust.

„EESTI METS“

on Metsaülemate Ühingu ja Eesti Metsateenijate Kutseühisuse ühiseks hääleandjaks tunnistatud ja sellepärast tellib ja loeb tulewal aastal iga metsateenija, ärimees ja tööstur „Eesti Metsa“.

Wäljaandja: Eesti metsateenijate kutseühisus.

Wastutaw toimetaja: H. Pehme.

Talviku Eesti Kirj.-üh. trükituba, Pital tän. 2.

Metsaoksjonid.

Enampakkumisel müüakse paljaksraiumiseks:

- 1) Pada metstkonnast Wiru maakonnas, Rakweres, Rakwere wallamajas **15. novembril s. a.** 11,10 tiinu, 7 tk. hinnatud 364.912 mrk.
- 2) Pagari metstkonnast Wiru maakonnast, Rakweres, Rakwere wallamajas **15. novembril s. a.** 4889 puud ja 323,77 tiinu, 49 tüki, hinnatud 3.594.710 m.
- 3) Rawa metstkonnast, Järwa maak, Lehtse alewis Ühispanga „Toetaja“ saalis **17. novembril s. a.** 7,92 tiinu, 6 tüki, hinnatud 290.322 mrk.
- 4) Porkuni metstkonnast, Wiru maakonnas, Rakweres, Rakwere wallamajas **18. novembril s. a.** 23,09 tiinu, 12 tüki, hinnatud 583.946 mrk.
- 5) Roela metstkonnast, Wiru maakonnas, Rakweres, Rakwere wallamajas **18. novembril s. a.** 79,10 tiinu, 31 tüki, hinnatud 2.406.083 mrk.
- 6) Koeru metstkonnast, Järwa maak. Warangu mõisas, Koeru metstkonna metsaülema kantseleis **18. novembril s. a.** 10,84 tiinu, 7 tüki, hinnatud 174.842 mrk.

Ligemaid teateid müügile tulewate tükkide kohta annawad kohalikud metsaülemad. Ostu tingimisi võib ka näha **Metsade Peawalitsuses**, Tallinnas, Toomkiriku pl. nr. 3.

Metsade Peawalitsus.

Metsaoksjonid.

Enampakkumisel müüakse paljaksraiumiseks:

- 1) **15. novembril s. a.** Metsade Peawalitsuse kantseleis, Käesla metstkonnast esimesel oksjonil müümata jäänud 36,04 tiinu ja 50 puud 102 üksuses, hinnatud 867.310 mrk.
 - 2) **20. novembril s. a.** Sootaga wallamajas, Kärewere metstkonnast 45,15 tiinu, 22 tüki, hinnatud 2.110.102 mrk.
 - 3) **21. novembril s. a.** Narwa metstkonna metsaülema kantseleis, Narwa metstkonnast 46,36 tiinu, 51 tüki, hinnatud 1.225.777 mrk.
 - 4) **24. novembril s. a.** Krootuse (Kolliste) wallamajas, Erastwere metstkonnast 17,14 tiinu, 15 tüki, hinnatud 613.860 mrk.
 - 5) **22. novembril s. a.** Räpina metstkonnast, Räpina wallamajas 44,70 tiinu, 24 tüki, hinnatud 2.121.584 mrk.
 - 6) **23. novembril s. a.** Tartus, maakonna metsaülema kantseleis, Riia tän. nr. 37, Ahja metstkonnast 65,18 tiinu, 36 tüki, hinnatud 3.026.896 mrk.
- Ligemaid teateid müügile tulewate tükkide kohta annawad kohalikud metsaülemad. Ostu tingimisi võib ka näha **Metsade Peawalitsuses**, Tallinnas, Toomkiriku pl. nr. 3.

Metsade Peawalitsus.

Kasepakke

ostab Aktsia-Selts

A. M. LUTHER

TALLINNAS,

ka väiksemates partiides, franko laia- ja kitsarööpalise raudtee jaam. — Pikkus $8\frac{1}{4}$ jalga, jämedus 8 tollist ülespoole, terwed, sirged ehk wähese ühepoolse kõwerusega. Oksad ainult terwed ja mitte üle 2 tolli lubatud. Punane kõwa süda lubatud pakkude juures kunni 10 tollini — 3 tolli läbimõõduga, pakkude juures üle 10 tolli — 4 tollini.

Järelepärimistega pöörata aktsia-selts A. M. LUTHERI kontori, Tallinnas, Suur Pärnu maantee 27, ehk järgmiste esitajate poole:

K. Wahl, Lauri, üle Käru.

Konrad Uexküll, Pärnu, Pikk t. 9.

R. Dietenberg, Wõru waksal,
Waglaraua maja.

O. Lemm, Tartu, Weski t. 51 k. 4.